

Groene golf door de OK's

DE NEDERLANDSE ZIEKENHUIZEN ZIJN VERANTWOORDELIJK VOOR LIEFST 8% VAN DE TOTALE CO₂-UITSTOOT. DAT MOET VERANDEREN, VINDT HET GROENE OK-TEAM VAN HAAGLANDEN MEDISCH CENTRUM (HMC). EN DUS ROLT ER EEN GROENE GOLF DOOR DE OPERATIEKAMERS VAN DE DRIE HMC-LOCATIES.

Zij is senior zorgmanager, hij chirurg-oncoloog. Zij is iets later omdat ze net van de operatiekamer (OK) af komt; hij is gehuld in de karakteristieke witte jas. Kortom, Ellen Langenberg en Joost van der Sijp zijn echte praktijkmensen, die als geen ander weten hoe het er op de OK aan toe gaat. Dat helpt, als je deel uitmaakt van het zogeheten Groene OK-team, opgericht om de operatiekamers van de drie HMC-ziekenhuizen (HMC Antoniusshove, HMC Bronovo en HMC Westeinde) te verduurzamen, legt Joost van der Sijp uit. "Ik kom ook in andere ziekenhuizen om over dit onderwerp te praten. Op het moment dat ik vertel dat ik chirurg ben, zie ik mijn gesprekspartners denken: oké, die man begrijpt ons. Maar ook binnen ons eigen ziekenhuis helpt het als je weet hoe het er op de OK aan toe gaat."

Gedragen door de werkvloer

De OK is een van de grootste vervuilers van ziekenhuizen. Alle ziekenhuizen in Nederland produceren samen ongeveer 328 miljoen kilo medisch afval per jaar.

'We stimuleren dat collega's zélf met ideeën komen om de OK groener te maken'

waarvan een belangrijk deel uit de operatiekamers komt. Belangrijke oorzaak is dat veel instrumenten en ander materiaal eenmalig worden gebruikt. Om het tijt te keren, werd het Groene OK-team in het leven geroepen, samengesteld uit ongeveer vijftien professionals die dagelijks op de OK werken, zoals verpleegkundigen, anesthesiologen en chirurgen.

De kracht van het Groene OK-team schuilt er volgens Ellen Langenberg in dat het een initiatief van de werkvloer is. "Joost en ik fungeren als kartrekkers: we stimuleren dat collega's zo veel mogelijk zélf met ideeën komen om de OK groener te maken. In het begin moesten ze daar best even aan wennen, maar inmiddels krijgen we het ene na het andere goede idee binnen."

De veiligheid van de patiënt staat daarbij altijd voorop, benadrukt Van der Sijp: "We zullen nooit tornen aan de kwaliteit van de zorg."

Typisch voorbeeld is het wegwerpmutsje dat op de OK moet worden gedragen uit oogpunt van hygiëne en infectiepreventie. Langenberg: "We gebruiken ongelooflijk veel van die mutsjes. Ze zijn niet alleen slecht voor het milieu, maar

kosten ook nog eens veel geld. Samen met een bedrijf dat OK-kleding produceert zijn we een pilot gestart om *reusable*, wasbare OK-mutsen te gaan gebruiken die net zo veilig en hygiënisch zijn. Dat is voor sommige collega's best wennen, want ze waren natuurlijk gewend om jarenlang dezelfde wegwerpmutsjes te gebruiken."

Glas halfvol

Mensen zijn nu eenmaal gewoontedieren en je moet accepteren dat je gewoonten niet van de ene op de andere dag kunt veranderen, vindt Joost van der Sijp. "Daarom moeten we veranderingen goed begeleiden en steeds blijven uitleggen waar we het voor doen. Ik geloof daarin. Voor mij is het glas altijd halfvol, als je maar blijft proberen om mensen te motiveren en scherp te houden. Dan zie je uiteindelijk dat veel collega's enthousiast met je meedenken."

Ellen Langenberg spreekt zelfs van een groene golf die door het HMC rolt. Niet zo gek, als je bedenkt dat er al op veel terreinen winst is geboekt. Beademingsslangen werden tot voor kort iedere dag vernieuwd, maar dat blijkt helemaal niet nodig. En dus worden ze nu langer gebruikt. Milieuvriendelijke celstofmatjes worden steeds vaker vervangen door wasbare handdoeken. En de anesthesiologen slagen er steeds beter in om minder gassen te gebruiken die schadelijk zijn voor het milieu. Langenberg: "Je moet bedenken dat we in 2021 zijn begonnen. Als je ziet waar we nu staan, dan hebben we al heel wat bereikt. Vorig jaar hebben we een symposium georganiseerd voor collega's en dat was een groot succes. Ook andere afdelingen, zoals de intensive care, zijn inmiddels begonnen met een Groen Team. Het is fijn dat HMC ruimte biedt en deze initiatieven van de werkvloer stimuleert."

Joost van der Sijp is zo bevoegen over het onderwerp, dat hij zijn eigen bedrijfje is begonnen: GreenCycl, gericht op het recyclen van ziekenhuisafval. "We proberen niet alleen aan de voorkant minder spullen in te kopen, maar er ook aan de achterkant voor te zorgen dat we minder weggoeien. Toen ik in 2019 begon met GreenCycl, was het trekken en sleuren, maar inmiddels zie je dat er veel meer urgentie wordt gevoeld. Gelukkig maar, want we kunnen dit probleem alleen met z'n allen tackelen."

Duurzaamheid in DNA

"Dit groene initiatief past goed bij onze kernwaarden liefde en lef", vult HMC-bestuursvoorzitter Ingrid Wolf tot besluit aan. "Liefde voor duurzame zorg voor de patiënt en lef om keuzes te maken. Duurzaamheid zit in ons DNA. Niet alleen op de groene OK, maar ook in onze nieuwbouwplannen, waarbij we een flinke stap zetten in onze duurzaamheidsambities." ◀

DEEL ONLINE

